

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

**СПРАВА «ПЕТРИЧЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF PETRYCHENKO v. UKRAINE)**

(Заява № 2586/07)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

12 липня 2016 року

*Це рішення набуло статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44
Конвенції. Його текст може підлягати редакційним виправленням.*

У справі «Петриченко проти України»

Європейський суд з прав людини (П'ята секція), засідаючи Комітетом, до складу якого увійшли:

Андре Потоцький (*André Potocki*), Голова,

Ганна Юдківська (*Ganna Yudkivska*),

Сіюфра О'Лірі (*Síofra O'Leary*), судді,

та Мілан Блашко (*Milan Blaško*), заступник Секретаря секції,

після обговорення за зачиненими дверима 21 червня 2016 року

постановляє таке рішення, що було ухвалено у той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу було розпочато за заявою (№ 2586/07), яку 12 грудня 2006 року подав до Суду проти України на підставі статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) громадянин України, пан Валерій Петрович Петриченко (далі – заявник).

2. Уряд України (далі – Уряд) на останніх етапах провадження представляла виконувач обов'язків Урядового уповноваженого пані О. Давидчук з Міністерства юстиції.

3. Заявник стверджував, зокрема, що національні суди не надали достатнього обґрунтування своїх рішень у його справі щодо пенсії.

4. 31 березня 2011 року Голова П'ятої секції вирішив повідомити про заяву Уряд.

ФАКТИ**I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ**

5. Заявник народився у 1940 році та проживає у м. Київ.

6. У жовтні 2004 року заявник звернувся до Оболонського районного суду м. Києва з позовом до районного управління Пенсійного фонду України про виплату стверджуваної заборгованості по виплаті пенсії та відшкодування моральної шкоди. У своєму позові заявник зазначав, зокрема, що за статтею 46 Конституції України він має право на пенсію у розмірі не нижчому від прожиткового мінімуму. Проте у відповідний час розмір його пенсії був нижчим від встановленого розміру прожиткового мінімуму.

7. 25 жовтня 2004 року суд відмовив заявнику у задоволенні позову у зв'язку з необґрунтованістю, зазначивши, що Пенсійним фондом

України не було допущено порушення підзаконних актів. 3 лютого 2005 року та 14 червня 2006 року відповідно Апеляційний суд м. Києва та Вищий адміністративний суд України залишили рішення суду першої інстанції без змін. Жоден з цих судів не розглянув доводи заявника за статтею 46 Конституції щодо невідповідності розміру його пенсії прожитковому мінімуму.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

8. Відповідне національне законодавство наведено в рішенні у справі *«Проніна проти України» (Pronina v. Ukraine)* (заява № 63566/00, пп. 13-19, від 18 липня 2006 року).

ПРАВО

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ

9. Заявник скаржився за пунктом 1 статті 6 Конвенції на те, що національні суди не розглянули його доводи про те, що розмір його пенсії було встановлено всупереч вимогам Конституції. Пунктом 1 статті 6 Конвенції передбачено таке:

«Кожен має право на справедливий ... розгляд його справи ... судом, ... який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру...»

A. Прийнятність

10. Суд зазначає, що ця заява не є явно необґрунтованою у розумінні підпункту «а» пункту 3 статті 35 Конвенції. Суд також зазначає, що вона не є непринятною з будь-яких інших підстав. Тому вона має бути визнана прийнятною.

B. Суть

11. Заявник стверджував, що національні суди не надали достатнього обґрунтування своїх рішень, а також не розглянули його доводи щодо невідповідності розміру його пенсії вимогам Конституції.

12. Уряд послався на практику Суду, згідно якої пункт 1 статті 6 Конвенції не зобов'язує національні суди надавати докладні відповіді на кожен аргумент, наведений позивачем. Крім того, перш за все національні органи влади, а саме, суди повинні вирішувати проблеми

тлумачення національного законодавства та оцінки фактів (див. рішення у справі «Гаєвський проти України» (*Gayevskiy v. Ukraine*), заява № 60725/00, від 11 січня 2005 року). Уряд стверджував, що національні суди належним чином розглянули доводи заявника та винесли добре обгрунтовані рішення, при цьому розмір пенсійних виплат заявнику було розраховано відповідно до статті 46 Конституції України.

13. Суд зазначає, що аналогічну скаргу було розглянуто у згаданій справі «Проніна проти України» (*Pronina v. Ukraine*) та у справі «Богатова проти України» (*Bogatova v. Ukraine*) (заява № 5231/04, від 7 жовтня 2010 року). Суд зазначає, що у цій справі заявник також вимагав у національних судах розрахунку розміру його пенсії у відповідності до вимог статті 46 Конституції України. Проте, як і у справах «Проніна проти України» (*Pronina v. Ukraine*) та «Богатова проти України» (*Bogatova v. Ukraine*), національні суди не зробили жодної спроби проаналізувати вимогу заявника з цієї точки зору, незважаючи на пряме посилання на неї у кожній судовій інстанції. До завдань Суду не входить вирішення того, яким би був найбільш належний спосіб розгляд цього доводу для національних судів. Проте, цілком проігнорувавши доводи заявника, навіть коли вони були конкретними, доречними та важливими, національні суди не дотримались свого зобов'язання за пунктом 1 статті 6 Конвенції.

14. Відповідно, було порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

II. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

15. Статтею 41 Конвенції передбачено:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію.»

A. Шкода

16. Заявник вимагав 4 748,51 грн (приблизно 700 євро) відшкодування матеріальної шкоди і 100 000 грн (приблизно 14 900 євро) відшкодування моральної шкоди.

17. Уряд заперечив ці вимоги.

18. Суд не вбачає жодного причинно-наслідкового зв'язку між встановленим порушенням та заявленою матеріальною шкодою, тому, він відхиляє цю вимогу. Суд, постановляючи рішення на засадах справедливості, присуджує заявнику 1 200 євро відшкодування моральної шкоди.

В. Судові та інші витрати

19. Заявник не подав вимог за цим пунктом, відповідно Суд не присуджує нічого.

С. Пеня

20. Суд вважає за належне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсоткові пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* заяву прийнятною;
2. *Постановляє*, що було порушення пункту 1 статті 6 Конвенції;
3. *Постановляє*, що:
  - (a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику 1 200 (одну тисячу двісті) євро відшкодування моральної шкоди та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись;
  - (b) зазначена сума має бути конвертована у національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;
  - (c) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на вищезазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
4. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.

Учинено англійською мовою та повідомлено письмово 12 липня 2016 року відповідно до пунктів 2 та 3 Правила 77 Регламенту Суду.

Мілан Блашко
(*Milan Blaško*)
Заступник Секретаря

Андре Потоцький
(*André Potocki*)
Голова